Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 2. aprila 2020*

„Predhodno odločanje – Svoboda opravljanja storitev – Življenjsko zavarovanje – Direktiva 2002/83/ES – Člena 35 in 36 – Pravica do odstopa in rok za odstop – Nepravilne informacije v zvezi z načinom uveljavljanja pravice do odstopa – Zahteve obličnosti v zvezi z odstopno izjavo – Prekluzija pravice do odstopa – Upoštevnost dejstva, da ima zavarovalec status ‚potrošnika‘“

V zadevi C-20/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Avstrija) z odločbo z dne 20. decembra 2018, ki je prispela na Sodišče 15. januarja 2019, v postopku

kunsthaus muerz gmbh

proti

Zürich Versicherungs AG,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi L. S. Rossi (poročevalka), predsednica senata, J. Malenovský in F. Biltgen, sodnika,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za kunsthaus muerz gmbh D. Koch, rechtsanwalt,

– za Zürich Versicherungs AG P. Konwitschka, rechtsanwalt,

– za avstrijsko vlado J. Schmoll, agentka,

– za češko vlado M. Smolek in J. Vláčil, agenta,

– za Evropsko komisijo G. Braun in H. Tserepa-Lacombe, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

* Jezik postopka: nemščina.

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 35 in 36 Direktive 2002/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. novembra 2002 o življenjskem zavarovanju (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 6, str. 3).

2 Predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Kunsthaus muerz gmbh in Zürich Versicherungs AG (v nadaljevanju: Zürich) glede obsega pravice do odstopa pri pogodbah o življenjskem zavarovanju.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah 2, 5, 45 in 52 Direktive 2002/83, ki je bila razveljavljena z Direktivo 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL 2009, L 335, str. 1), je bilo navedeno:

„(2) Da bi olajšali začetek opravljanja in opravljanje dejavnosti življenjskega zavarovanja, je bistveno odpraviti nekatere razlike, ki obstajajo med nacionalnimi zakonodajami o nadzoru. Da bi ta cilj dosegli ter hkrati zavarovalcem in upravičencem v vseh državah članicah zagotovili ustrezno zaščito, je treba predpise o finančnih garancijah, ki jih zahtevajo zavarovalnice, ki se ukvarjajo z življenjskim zavarovanjem, uskladiti.

[…]

(5) Zato direktiva predstavlja pomemben korak pri združevanju nacionalnih trgov v skupni trg, tej fazi pa je treba dodati druge instrumente Skupnosti z namenom, da bi vsem zavarovalcem omogočili, da se zavarujejo pri katerem koli zavarovatelju s sedežem v Skupnosti, ki v Skupnosti opravlja dejavnosti iz naslova pravice do ustanavljanja ali svobode opravljanja storitev, in jim pri tem zagotovili ustrezno zaščito.

[…]

(45) Za pogodbe življenjskega zavarovanja je treba zavarovalcem dati priložnost, da v času od 14 do 30 dni odstopijo od pogodbe.

[…]

(52) Na notranjem trgu zavarovalniških poslov bodo potrošniki imeli večjo in pestrejšo izbiro pogodb. Če naj bi potrošniki to raznolikost in večjo konkurenco v celoti izkoristili, jim je treba dati vse podatke, ki so potrebni za to, da jim bodo omogočili, da izberejo pogodbo, ki najbolje ustreza njihovim potrebam. Ta zahteva o obveščanju je tem bolj pomembna, ker je lahko trajanje obveznosti zelo dolgo. Zato morajo biti minimalni predpisi usklajeni, da bi potrošniki dobili jasne in natančne podatke o bistvenih značilnostih produktov, ki jim jih zavarovalnica ponuja, ter podrobne podatke o organih, na katere naslovijo kakršne koli pritožbe zavarovalcev, zavarovancev ali pogodbenih upravičencev.“

4 Člen 1(1)(g) te direktive je določal:

„V tej direktivi:

[…]

(g) ‚država članica obveznosti' pomeni državo članico, v kateri ima zavarovalec bivališče, ali če je zavarovalec pravna oseba, državo članico, v kateri je sedež pravne osebe, na katero se nanaša pogodba".

5 Člen 32(2) te direktive je določal:

„Če je zavarovalec fizična oseba z bivališčem v državi članici, ki ni država članica, katere državljan je, lahko stranke izberejo pravo države članice, katere državljan je."

6 Člen 35 iste direktive je določal:

„1. Vsaka država članica predpiše, da lahko zavarovalec, ki sklene individualno pogodbo o življenjskem zavarovanju, v času od 14 do 30 dni od dneva, ko je bil obveščen o sklenitvi pogodbe, odstopi od pogodbe.

Če zavarovalec pošlje obvestilo o odstopu, je v prihodnje prost obveznosti, ki izhajajo iz pogodbe.

Drugi pravni učinki in pogoji odstopa se določijo s pravom, ki se uporabi za pogodbo, kakor je opredeljeno v členu 32, predvsem glede podrobnosti obveščanja zavarovalca o sklenitvi pogodbe.

2. Državam članicam ni treba uporabljati odstavka 1 za pogodbe s trajanjem 6 mesecev ali manj ali če zaradi statusa zavarovalca ali okoliščin, v katerih je pogodba sklenjena, zavarovalec ne potrebuje te posebne zaščite. Države članice v svojih predpisih določijo primere, ko se odstavek 1 ne uporablja."

7 Člen 36(1) Direktive 2002/83 je določal:

„Pred sklenitvijo pogodbe o zavarovanju je treba zavarovalcu sporočiti najmanj informacije, naštete v Prilogi III(A)."

8 V skladu s točko A(a)13 Priloge III k navedeni direktivi so „Dogovori glede uporabe obdobja mirovanja [Dogovori glede izvrševanja pravice do odstopa]" del informacij o obveznosti, s katerimi je treba zavarovalca seznaniti pred sklenitvijo pogodbe.

Avstrijsko pravo

9 Člen 165a Versicherungsvertragsgesetz (avstrijski zakon o zavarovalnih pogodbah) v različici, ki se uporablja za pogodbo iz postopka v glavni stvari, določa:

„(1) Zavarovalec lahko v roku 30 dni od sklenitve pogodbe od te odstopi. Če je zavarovalnica odobrila začasno kritje, ji, glede na njegovo trajanje, pripada ustrezna premija.

(2) Če zavarovalnica ni izpolnila svoje obveznosti glede posredovanja svojega naslova […], rok za odstop iz prvega odstavka ne začne teči, dokler zavarovalec ni seznanjen s tem naslovom.

(3) Prejšnja odstavka se ne uporabljata za pogodbe o skupinskih zavarovanjih in pogodbe, ki veljajo do šest mesecev."

10 Člen 9a Versicherungsaufsichtsgesetz (avstrijski zakon o zavarovalnem nadzoru) v različici, ki se uporablja za pogodbo iz postopka v glavni stvari, določa:

„(1) Zavarovalca je treba ob sklepanju zavarovalne pogodbe za tveganje na nacionalnem ozemlju, še preden izjavi svojo voljo za sklenitev te pogodbe, pisno seznaniti z:

1. imenom, naslovom sedeža in pravno obliko zavarovalnice, če je potrebno, pa tudi podružnice, prek katere se sklepa zavarovalna pogodba, […]

[…]

6. okoliščinami, v katerih lahko zavarovalec prekliče zavarovalno pogodbo ali od nje odstopi. […]

[…]

(3) Če zaradi načina sklepanja pogodbe pisna seznanitev zavarovalca, preden izjavi svojo voljo za sklenitev pogodbe, ni mogoča, je obveznosti seznanitve zadoščeno s tem, da zavarovalec informacijo prejme najpozneje hkrati z zavarovalno polico.

(4) Podatki iz odstavka 1, točka 1, morajo biti vedno navedeni tudi v ponudbi za sklenitev zavarovanja, na zavarovalni polici in v vseh drugih dokumentih, s katerimi se zagotavlja kritje. […]“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

11 Družba kunsthaus muerz je družba avstrijskega prava. Kot zavarovalec je 27. aprila 2005 z družbo Zürich sklenila pogodbo o življenjskem zavarovanju.

12 Družba kunsthaus muerz je v obrazcu za oddajo ponudbe prejela informacijo, da je treba pogodbo odpovedati pisno.

13 Družba kunsthaus muerz je 9. oktobra 2017 izjavila, da odstopa od te pogodbe. V zvezi s tem je menila, da je navedena informacija napačna, ker se je v skladu z njo za uveljavljanje te pravice zahtevalo izpolnjevanje zahtev obličnosti, ki jih upoštevno nacionalno pravo dejansko ne nalaga. Ker taka informacija ni mogla sprožiti začetka teka roka za razmislek iz člena 35 Direktive 2002/83, naj bi bil ta rok časovno neomejen.

14 Družba Zürich te izjave ni upoštevala, ker je menila, da ji za to, da bi začel teči ta rok za razmislek, družbi kunsthaus muerz ni treba posredovati nobene informacije. Ta informacija naj bi bila namreč predvidena le za zavarovalce, ki so potrošniki, ne pa tudi za zavarovalce, ki so prodajalci ali ponudniki.

15 Družba Kunsthaus muerz je zato pri Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju, Avstrija) vložila tožbo za vračilo izplačanih premij in plačilo zakonskih obresti po letni obrestni meri 4 %.

16 To sodišče je s sodbo z dne 13. avgusta 2018 ta zahtevek zavrnilo in med drugim navedlo, da morebitna napačna informacija o pravici do odstopa v primeru, ko je zavarovalec podjetje, ne more voditi do časovno neomejene pravice do odstopa, saj ima taka neomejena pravica do odstopa svojo podlago v zakonodaji o varstvu potrošnikov.

17 Družba kunsthaus muerz je zoper to odločbo pri predložitvenem sodišču vložila pritožbo, v kateri je med drugim trdila, da pravo Unije ne določa nobenega izrecnega razlikovanja med zavarovalci glede na to, ali so potrošniki ali ne, in da bi bilo zato treba pravico do odstopa pod enakimi pogoji priznati vsem zavarovalcem, ki sklenejo življenjsko zavarovanje.

18 Družba Zürich pa meni, da je bil v obravnavanem primeru zavarovalec pravilno obveščen o svoji pravici do odstopa in da zgolj zaradi navedbe, da je treba to pravico uveljavljati pisno – kar je sicer v interesu samega zavarovalca in je v skladu z načelom pravne varnosti – ni mogoče šteti, da je ta informacija napačna. Če je zavarovalec podjetnik, naj bi se rok za odpoved v vsakem primeru iztekel, ne glede na to, ali je bila taka informacija posredovana ali ne. Smisel in namen pravice do odstopa, ki jo določa pravo Unije, naj bi bil namreč le v varstvu potrošnikov.

19 Predložitveno sodišče v zvezi s tem dvomi o obsegu ugotovitev, ki izhajajo iz sodbe z dne 19. decembra 2013, Endress (C-209/12, EU:C:2013:864).

20 Sodišče je v tej zadevi presodilo, da je treba člen 15(1) Druge direktive Sveta 90/619/EGS z dne 8. novembra 1990 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o neposrednem življenjskem zavarovanju in določbah za olajšanje učinkovitega uresničevanja svobode opravljanja storitev ter o spremembah Direktive 79/267/EGS (UL 1990, L 330, str. 50), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 92/96/EGS z dne 10. novembra 1992 (UL 1992, L 360, str. 1), v povezavi s členom 31 Direktive Sveta 92/96/EGS z dne 10. novembra 1992 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o življenjskem zavarovanju in o spremembi direktiv 79/267/EGS in 90/619/EGS (Tretja direktiva o življenjskem zavarovanju) (UL 1992, L 360, str. 1) – ki sta bila v bistvu povzeta v členih 35 in 36 Direktive 2002/83 – razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni določbi, v skladu s katero je zavarovalcu pravica do odstopa, kadar o njej ni bil poučen, priznana najdlje eno leto po plačilu prve zavarovalne premije.

21 Predložitveno sodišče opozarja, da se je Sodišče pri sprejemanju te rešitve oprlo med drugim na uvodno izjavo 23 Druge direktive 90/619, ki je v bistvu povzeta v uvodni izjavi 52 Direktive 2002/83, in na sodno prakso v zvezi s pravico do odstopa, ki jo ima vsak potrošnik v skladu z Direktivo Sveta z dne 20. decembra 1985 za varstvo potrošnika v primeru pogodb, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov (85/577/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 1, str. 262), ter zlasti na sodbo z dne 13. decembra 2001, Heininger (C-481/99, EU:C:2001:684).

22 Sodišče naj bi zlasti upoštevalo okoliščino, da je zavarovalec v razmerju do zavarovalnice v šibkejšem položaju, ki je podoben položaju, v katerem je potrošnik pri sklenitvi pogodbe, sklenjene zunaj poslovnih prostorov. To naj bi izhajalo iz dejstva, da so zavarovalne pogodbe pravno zapleteni finančni produkti, ki se lahko znatno razlikujejo glede na zavarovalnico, ki jih ponuja, ter pomenijo velike in potencialno dolgotrajne finančne obveznosti.

23 V obravnavanem primeru naj družba kunsthaus muerz ne bi bila „potrošnik“. Čeprav naj v pravu Unije ne bi bilo enotne opredelitve pojma „potrošnik“, naj bi namreč iz večine aktov na tem področju izhajalo, da je potrošnik fizična oseba, ki na trgu deluje za namene, ki niso niti poklicni niti poslovni, torej le v zasebne namene.

24 V teh okoliščinah je Oberlandesgericht Wien (višje deželno sodišče na Dunaju, Nemčija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba Direktivo 2002/83 – zlasti njena člena 35 in 36 – razlagati tako, da (tudi tedaj) nasprotuje nacionalni določbi, v skladu s katero se rok za odstop ne glede na (pravilni) pouk o pravici do odstopa pred sklenitvijo pogodbe izteče v 30 dneh po sklenitvi pogodbe, kadar zavarovalec ni potrošnik?“

Vprašanje za predhodno odločanje

25 Predložitveno sodišče z vprašanjem za predhodno odločanje v bistvu sprašuje, ali je treba člena 35 in 36 Direktive 2002/83 razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji, v skladu s katero začne rok za uveljavljanje pravice do odstopa od pogodbe o življenjskem zavarovanju, tudi če zavarovalec ni potrošnik, teči od dneva sklenitve pogodbe o življenjskem zavarovanju, čeprav so

v informaciji o načinu uveljavljanja te pravice do odstopa, ki ga je zavarovalnica posredovala zavarovalcu, navedene zahteve obličnosti, ki jih nacionalno pravo, ki se uporablja za to pogodbo, dejansko ne nalaga.

26 Najprej je treba opozoriti, da je Sodišče že imelo priložnost pojasniti, da je treba člena 35 in 36 Direktive 2002/83 razlagati tako, da začne rok za uveljavljanje pravice do odstopa od pogodbe o življenjskem zavarovanju teči od datuma, ko je bil zavarovalec obveščen, da je pogodba sklenjena, tudi če so v informaciji, ki jo zavarovalnica posreduje zavarovalcu, navedene zahteve obličnosti, ki v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja za to pogodbo, ali v skladu s pogodbenimi določili te pogodbe niso potrebne, če take zahteve zavarovalcem ne odvzemajo možnosti uveljavljanja njihove pravice do odstopa pod v bistvu enakimi pogoji, kot so tisti, ki bi veljali, če bi bila ta informacija pravilna. Predložitveno sodišče mora v okviru celovite presoje, pri kateri upošteva zlasti nacionalni zakonodajni okvir in dejansko stanje v postopku v glavni stvari, presoditi, ali je bila zavarovalcu zaradi napačne informacije, ki mu je bila posredovana, ta možnost odvzeta (glej v tem smislu sodbo z dne 19. decembra 2019, Rust-Hackner in drugi, od C-355/18 do C-357/18 in C-479/18, EU:C:2019:1123, točka 82).

27 Zato je treba za odgovor na postavljeno vprašanje preveriti, ali je taka razlaga členov 35 in 36 omenjene direktive odvisna od tega, ali je zavarovalec potrošnik ali ne.

28 V zvezi s tem je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi sobesedilo in cilje, ki jih uresničuje ureditev, katere del je (sodbe z dne 19. decembra 2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, točka 34; z dne 16. novembra 2016, Hemming in drugi, C-316/15, EU:C:2016:879, točka 27, in z dne 25. januarja 2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, točka 30).

29 Vendar je treba najprej ugotoviti, da niti besedilo navedenih členov 35 in 36 niti besedilo uvodne izjave 45 Direktive 2002/83, s katero se napoveduje pravica do odstopa iz člena 35 te direktive, med zavarovalci ne razlikujeta glede na to, ali so potrošniki ali ne.

30 Nato je treba ugotoviti, da predložitveno sodišče meni, da družbe kunsthaus muerz ni mogoče opredeliti kot „potrošnika“, ker je ta družba pravna oseba, medtem ko naj bi bili potrošniki lahko le fizične osebe. Ne da bi se bilo treba izreči o obsegu pojma „potrošnik“ v pravu Unije, pa za odgovor na postavljeno vprašanje zadostuje poudariti, da iz sobesedila, v katero je umeščen člen 35 Direktive 2002/83, vsekakor izhaja, da je lahko zavarovalec v smislu te določbe tako fizična kot pravna oseba.

31 Po eni strani namreč člen 1(1)(g) te direktive „državo članico obveznosti“ opredeljuje kot „državo članico, v kateri ima zavarovalec bivališče, ali če je zavarovalec pravna oseba, državo članico, v kateri je sedež pravne osebe, na katero se nanaša pogodba“.

32 Po drugi strani lahko stranke v skladu s členom 32(2) navedene direktive le v primeru, da je zavarovalec fizična oseba z bivališčem v državi članici, ki ni država članica, katere državljan je, izberejo pravo države članice, katere državljan je.

33 Poleg tega člen 35(2) navedene direktive državam članicam daje možnost, da to varstvo omejijo, „če zaradi statusa zavarovalca ali okoliščin, v katerih je pogodba sklenjena, zavarovalec ne potrebuje te posebne zaščite“. Tako se varstvo, ki ga določa ta direktiva, nujno nanaša na vse kategorije zavarovalcev, razen če države članice uporabijo navedeno možnost, na primer tako, da izključijo to varstvo za zavarovalce, ki so prodajalci ali ponudniki. Vendar bi morala biti, kot je določeno v tem odstavku 2, taka omejitev določena z nacionalnim pravom, ki se uporablja za pogodbo, kar mora v tej zadevi z vidika avstrijskega prava preveriti predložitveno sodišče.

34 Nazadnje, ta razlaga členov 35 in 36 Direktive 2002/83 izhaja tudi iz namenov te direktive, kot so med drugim navedeni v uvodnih izjavah 2 in 5 te direktive, iz katerih je razvidno, da je ta direktiva namenjena temu, da se hkrati zavarovalcem in upravičencem v vseh državah članicah zagotovi ustrezna zaščita in da se vsem zavarovalcem omogoči, da se zavarujejo pri katerem koli zavarovatelju s sedežem v Evropski uniji.

35 Razlikovanje zavarovancev glede na njihove osebne značilnosti, med drugim glede na to, ali so „potrošniki“ ali ne, bi bilo namreč v nasprotju z navedenimi nameni, saj bi to pomenilo omejitev varstva, ki se zagotavlja z Direktivo 2002/83.

36 Navedene razlage členov 35 in 36 Direktive 2002/83 v nasprotju s stališči družbe Zürich ne more omajati okoliščina, da je v uvodni izjavi 52 te direktive uporabljen izraz „potrošnik“. Iz ničesar v tej uvodni izjavi namreč ni mogoče sklepati, da se zahteva po posredovanju informacij glede pravice do odstopa uporablja izključno za zavarovalca, ki je potrošnik.

37 Enako velja za navedbe Sodišča v zvezi s potrošniki v sodbi z dne 19. decembra 2013, Endress (C-209/12, EU:C:2013:864), v kateri je Sodišče presodilo, da če zavarovalec ni prejel nobene informacije v zvezi s samim obstojem pravice do odstopa, prekluzivni rok za uveljavljanje te pravice ne more začeti teči.

38 Da je prišlo do tega sklepa, se je Sodišče sicer, prvič, oprlo na uvodno izjavo 23 Direktive 90/619, ki v bistvu ustreza uvodni izjavi 52 Direktive 2002/83, in drugič, na določbe o zavarovanju je preneslo razloge iz sodbe z dne 13. decembra 2001, Heininger (C-481/99, EU:C:2001:684), ki je temeljila na predlogu za sprejetje predhodne odločbe, ki se je nanašal na določbe Direktive 85/577 za varstvo potrošnika v primeru pogodb, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov (glej v tem smislu tudi sodbo z dne 19. decembra 2019, Rust-Hackner in drugi, od C-355/18 do C-357/18 in C-479/18, EU:C:2019:1123, točka 63).

39 Vendar je treba poudariti, kot je razvidno iz točk 28 in 29 sodbe z dne 19. decembra 2013, Endress (C-209/12, EU:C:2013:864), da primerjava med zavarovalci in potrošniki, ki jo je Sodišče opravilo v zadnjenavedeni sodbi, temelji le na obstoju elementov, ki so skupni njihovemu pogodbenemu položaju, in sicer na tveganjih, povezanih s sklenitvijo zavarovalne pogodbe, če ni informacije, ki bi bila skladna z zahtevami prava Unije, ter na dejstvu, da je zavarovalec v primerjavi z zavarovalnico v šibkejšem položaju, ob upoštevanju, po eni strani, dejstva, da so zavarovalne pogodbe pravno zapleteni finančni produkti, in po drugi strani, da so te pogodbe povezane z visokimi in potencialno dolgotrajnimi finančnimi obveznostmi. Ni mogoče šteti, da ti elementi ne obstajajo tudi pri zavarovalcih, ki niso potrošniki.

40 Pri tem mora nacionalno sodišče okoliščino, ali ima zavarovalec ta status ali ne, upoštevati, ko – kot je bilo opozorjeno v točki 26 te sodbe – v okviru celovite presoje ob upoštevanju zlasti nacionalnega zakonodajnega okvira in dejanskega stanja v postopku v glavni stvari presoja, ali je bila zaradi napake v informaciji, ki je bila posredovana zavarovalcu, temu zavarovalcu odvzeta možnost uveljavljanja pravice do odstopa pod v bistvu enakimi pogoji, kot bi veljali, če bi bila ta informacija točna.

41 Glede na zgoraj navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člena 35 in 36 Direktive 2002/83 razlagati tako, da se uporabljata tudi za zavarovalca, ki ni potrošnik, in da ne nasprotujeta nacionalni zakonodaji, v skladu s katero rok za uveljavljanje pravice do odstopa od pogodbe o življenjskem zavarovanju začne teči z dnem, ko je bila ta pogodba sklenjena, tudi če so bile v informaciji o načinu uveljavljanja te pravice do odstopa, ki jo je zavarovalnica posredovala zavarovalcu, navedene zahteve obličnosti, ki jih nacionalno pravo, ki se uporablja za to pogodbo, dejansko ne določa, če zaradi te informacije zavarovalcu ni odvzeta možnost uveljavljanja te pravice pod v bistvu enakimi pogoji, kot bi veljali, če bi bila ta informacija točna. Predložitveno sodišče mora

v okviru celovite presoje, pri kateri upošteva zlasti nacionalni zakonodajni okvir in dejansko stanje v postopku v glavni stvari, vključno z dejstvom, ali ima zavarovalec status potrošnika, presoditi, ali je bila zavarovalcu zaradi napačne informacije, ki mu je bila posredovana, ta možnost odvzeta.

Stroški

42 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

Člena 35 in 36 Direktive 2002/83/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. novembra 2002 o življenjskem zavarovanju je treba razlagati tako, da se uporabljata tudi za zavarovalca, ki ni potrošnik, in da ne nasprotujeta nacionalni zakonodaji, v skladu s katero rok za uveljavljanje pravice do odstopa od pogodbe o življenjskem zavarovanju začne teči z dnem, ko je bila ta pogodba sklenjena, tudi če so bile v informaciji o načinu uveljavljanja te pravice do odstopa, ki jo je zavarovalnica posredovala zavarovalcu, navedene zahteve obličnosti, ki jih nacionalno pravo, ki se uporablja za to pogodbo, dejansko ne določa, če zaradi te informacije zavarovalcu ni odvzeta možnost uveljavljanja te pravice pod v bistvu enakimi pogoji, kot bi veljali, če bi bila ta informacija točna. Predložitveno sodišče mora v okviru celovite presoje, pri kateri upošteva zlasti nacionalni zakonodajni okvir in dejansko stanje v postopku v glavni stvari, vključno z dejstvom, ali ima zavarovalec status potrošnika, presoditi, ali je bila zavarovalcu zaradi napačne informacije, ki mu je bila posredovana, ta možnost odvzeta.

Podpisi